

RAPPORT LANDDYR

MATTILSYNETS ARBEID MED DYREVELFERD I 2019

PUBLISERT FEBRUAR 2020

Aktuelt regelverk

- [Lov om dyrevelferd](#)
- Alle forskrifter under dyrevelferdsloven

“Dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger”

Dyrevelferdsloven § 3

For produksjonsdyr gir egne forskrifter under dyrevelferdsloven mer detaljer om hvordan dyrene skal ha det. Mattilsynet kan ikke kreve mer av dyreholdere enn det som står i loven og forskriftene.

Innholdsfortegnelse

1	Dyr skal ha det godt	4
1.1	Dyreeierens ansvar og Mattilsynets ansvar	4
1.2	Hva er dyrevelferd	4
2	Resultater av tilsyn med dyrevelferd hos landdyr i 2019	5
2.1	De fleste husdyr i Norge har det godt	5
2.2	Dyrehold med produksjonsdyr blir færre, og antallet tilsyn går ned	5
2.3	De viktigste funnene i 2019	5
3	Hvordan er velferden for hunder som bor ute?	7
4	Antallet bekymringsmeldinger om dyrevelferd er fortsatt høyt	9
4.1	Slik fulgte Mattilsynet opp de 12 447 bekymringsmeldingene i 2019	9
4.2	Hva viser tallene i rapporten?	10
4.3	Hvordan lese tallene i rapporten	10
4.4	Antall dyrehold	11
4.5	Antall tilsyn	11
4.6	Antall tilsynsbesøk i dyrehold totalt	12
4.7	Varslet og uvarslet tilsyn	12
4.8	Resultater av tilsyn	13
4.8.1	Antall saker der det ikke er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket	13
4.8.2	Antall saker der det er funnet avvik fra regelverket	13
4.8.3	Antall saker der det er registrert alvorlig vanskjøtsel av dyr	13
4.9	Virkemiddelbruk	14
4.9.1	Antall saker der Mattilsynet har påpekt dyreholderens plikter	14
4.9.2	Antall saker der dyreholderen må gjennomføre tiltak for å rette opp i forholdet	14
4.9.3	Hastevedtak	14
4.9.4	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avlaving	14
4.9.5	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak og selv utført avlavingen	14
4.9.6	Antall dyrehold der det er fattet vedtak om at dyreholderen må avvikle dyrehold	15
4.9.7	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om midlertidig forvaring av dyr	15
4.9.8	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om omplassering av dyr	15
4.9.9	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tilbakeføring av dyr	15
4.9.10	Antall saker der dyr i midlertidig forvaring ble vedtatt avlivet	15
4.9.11	Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr	16
4.9.12	Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tvangsmulkt	16
4.9.13	Antall dyrehold der Mattilsynet har anmeldt dyreholderen til politiet	16
4.9.14	Antall dyrehold med vedtak om forbud mot aktiviteter etter dyrevelferdsloven § 33	16
5	Slik er tilsynet med dyrevelferd organisert i Mattilsynet	17

1 Dyr skal ha det godt

Det er en grunnleggende verdi i samfunnet vårt at dyr skal ha det godt. Den som eier eller har ansvaret for dyr, skal sørge for at dyra har det bra.

1.1 Dyreeierens ansvar og Mattilsynets ansvar

Dyreeieren har ansvaret for det daglige dyreholdet og for at dyra har det godt ut fra kravene i regelverket for dyrevelferd.

Mattilsynet har ansvaret for å forvalte regelverket og føre tilsyn med at dyreholdere følger det.

1.2 Hva er dyrevelferd

Det er tre hovedretninger som beskriver hva som er god dyrevelferd:

- dyrets biologiske funksjon
- dyrets egen opplevelse
- dyrets mulighet for et naturlig liv

Alt hold av dyr vil begrense dyras mulighet til å leve et naturlig liv og utøve naturlig atferd. Til gjengjeld gir vi dyra beskyttelse, mat, vann, stell og omsorg. Det er viktig å huske at ville dyr er utsatt for mange farer og lidelser, og at et naturlig liv har sin kostnad. For tamrein og sau gir utmarksbeite veldig god velferd for de fleste dyra, men mange dyr blir utsatt for store lidelser på grunn av skader, fluemark, rovdyr og andre farer.

Dyrevelferdsloven tar utgangspunkt i de «fem friheter for husdyr», som ble formulert etter en utredning fra Brambell-kommisjonen i Storbritannia i 1965:

- Frihet fra sult, tørst og feilernæring
- Frihet fra unormal kulde og varme
- Frihet fra frykt og stress
- Frihet fra skade og sykdom
- Frihet til å utøve naturlig atferd.

Disse frihetene handler i stor grad om dyrets biologiske funksjon. Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) har utviklet en definisjon som tar utgangspunkt i dyrets egen opplevelse:

- Dyrevelferd er individets subjektive opplevelse av sin mentale og fysiske tilstand som følge av dets forsøk på å mestre sitt miljø.

2 Resultater av tilsyn med dyrevelferd hos landdyr i 2019

I 2019 gjennomførte våre inspektører 6663 tilsynsbesøk for å kontrollere dyrevelferden. Det var brudd på regelverket i 35 % av sakene. Det er samme andel som året før. Vi fant 34 dyrehold der dyr var alvorlig vanskjøttet. Dette er nær en halvering fra året før. Nedgangen gjelder kjæledyr, sau og storfe.

2.1 De fleste husdyr i Norge har det godt

Omfanget av alvorlig vanskjøtsel av dyr og antallet inngripende tiltak mot dyreholdere er lavt. Vi mener derfor at dyrevelferden for landdyr i Norge i hovedsak er god, selv om det finnes noen utfordringer.

Vi er først og fremst på tilsyn i dyrehold der det er risiko for at dyr ikke har gode nok leveforhold. Våre tall viser derfor ikke hvordan tilstanden er generelt for dyr i Norge.

Det var mye kritisk oppmerksomhet rundt velferden for gris i 2019. Ut fra våre tall skiller ikke dyrehold med gris seg negativt ut. Det ble ført tilsyn med dyrevelferden hos gris i 552 besetninger. Det ble funnet avvik fra regelverket i 27 % av sakene, som er en klar nedgang fra 38 % året før.

2.2 Dyrehold med produksjonsdyr blir færre, og antallet tilsyn går ned

Antallet dyrehold med produksjonsdyr har sunket over flere år. Samtidig øker det totale antallet dyrehold som er registrert hos Mattilsynet. Økningen skyldes nye registreringer av kjæledyr. Alle dyrehold med produksjonsdyr og alle hestehold med mer enn 10 hester skal være registrert hos Mattilsynet. Derimot er det ingen registreringsplikt for kjæledyr, og slike dyrehold blir bare registrert når Mattilsynet kommer i kontakt med dem. Et høyt antall bekymringsmeldinger om kjæledyr gjør at tallet øker.

Mattilsynet er på tilsyn i færre dyrehold enn tidligere, og fra 2018 til 2019 var det en nedgang på 15 %. Denne nedgangen skyldes både at det er færre dyrehold med produksjonsdyr, og at vi prioriterer strengere hvilke dyrehold vi fører tilsyn med. Vi må identifisere og følge opp de dyreholdene der risikoen for dårlig dyrevelferd er størst, for å få mest mulig effekt av tilsynsarbeidet vårt.

2.3 De viktigste funnene i 2019

- Mattilsynet fikk 12 447 bekymringsmeldinger om dyrevelferd. Det er omtrent like mange som året før.
- Mattilsynet fant alvorlig vanskjøtsel i 34 dyrehold. Det er nær en halvering fra året før. Nedgangen gjelder kjæledyr, sau og storfe. Selv om hvert tilfelle er ett for mye, er tallet lavt sett opp mot det totale antallet dyrehold.
- Mattilsynet fattet vedtak om avvikling i 44 dyrehold. Det er også nær en halvering fra året før.

- Mattilsynet fattet vedtak om forbud mot aktiviteter med dyr i 47 dyrehold. Det er 60% av antallet fra året før.
- Mattilsynet brukte overtredelsesgebyr i 51 dyrehold. Det er 10 færre enn året før.
- For 45 dyrehold har Mattilsynet anmeldt forholdet til politiet. Det er omtrent samme tall som året før.

Etter en økning av antall inngripende vedtak de siste par årene, er det en tydelig nedgang i 2019. Nedgangen kan skyldes tilfeldige svingninger, men det kan også tyde på at vi nå ser resultater av at Mattilsynet de siste årene har rettet innsatsen mot å få avviklet de dårligste dyreholdene.

3 Hvordan er velferden for hunder som bor ute?

Mattilsynet har sjekket utendørs hundehold i et nasjonalt tilsynsprosjekt i 2018 og fram til mai 2019. Vi prioriterte trekkhundehold, men sjekket også andre utendørs hundehold. Vi la vekt på velferden til hver enkelt hund.

Vi sjekket at hunder som har sin primære oppholdsplass ute fikk

- godt nok tilsyn og stell
- tilgang til hundehus og god liggeplass
- nok aktivisering og mosjon
- sosial kontakt med mennesker
- rent, tørt og trygt uteområde

Utendørs hundehold er krevende, og ikke alle hunder er egnet til det. Hundeholderen må ha kunnskap, evne og vilje til å gi hundene sine god velferd.

Vi la stor vekt på å veilede om hva en hund som bor ute trenger for å ha det godt.

I 75 % av trekkhundeholdene og i 46 % av de andre hundeholdene var det ingen brudd på regelverket.

De som ikke følger regelverket har ofte flere regelbrudd

25 % av trekkhundeholdene og 54 % av de andre hundeholdene fulgte ikke regelverket. Mange av disse hadde flere regelbrudd. I 23 hundehold (5 %) ble det oppdaget så alvorlige forhold at det ble fattet hastevedtak. I tre hundehold ble hunder tatt i midlertidig forvaring, eller hundeholdet ble avvirket.

Dårlig oppstalling og lite aktivisering av hundene var brudd som gikk igjen.

De fleste bruddene gikk på for dårlig hundehus og liggeplass

15 % av trekkhundeholdene og 41 % av de andre hundeholdene hadde ikke gode nok hundehus, oppholdsrom eller komfortabel liggeplass til hundene.

Daglig aktivitet er viktig for at hunden skal ha det bra

I 8 % av trekkhundeholdene og i 28 % av de andre hundeholdene fikk ikke hundene nok aktivisering, bevegelsesfrihet og mosjon.

Uteområdet må være rent, tørt og trygt for at hunden skal trives

I 7 % av trekkhundeholdene og i 25 % av de andre hundeholdene var ikke uteområdet tilfredsstillende. Oftest var det mye avføring der hundene stod.

Oppstalling på kjetting er en vanlig måte å holde trekkhunder på. Det begrenser hundens frie bevegelse, men erfaringene fra prosjektet viser at oppbinding likevel kan fungere godt når hunden får dekket behovene for stimulerende aktiviteter, fri bevegelse og mosjon.

Foto: Mattilsynet

Mattilsynet var på tilsyn i 453 utendørs hundehold

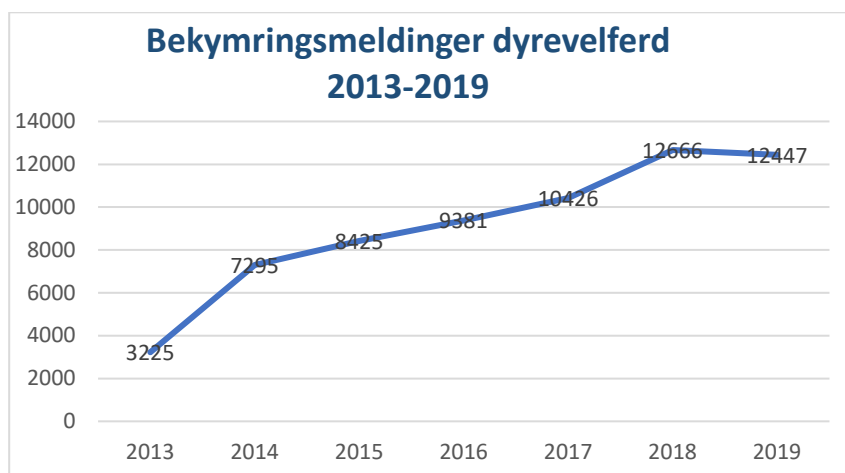
Vi var på tilsyn i 323 trekkhundehold, og i 111 hundehold med jakt-, gjeter- eller andre typer hunder. De to gruppene er ikke sammenlignbare på grunn av størrelsen på utvalgene, og fordi utvalget av gruppen med jakt-, gjeter- og andre hunder i stor grad er basert på bekymringsmeldinger. I 19 hundehold vi førte tilsyn med ble type hund ikke registrert, eller det var en kombinasjon av ulike typer hunder.

Ikke krav om å registrere hundehold i Norge

Mattilsynet har ikke oversikt over antallet utendørs hundehold. Utvelgelsen av trekkhundehold var basert på inspektørens lokale kunnskap om denne typen hundehold. Vi har ikke samme lokale kunnskap om hundeholdene med jakt-, gjeter- og andre hundehold, og tilsyn ble i stor grad utført etter bekymringsmeldinger.

4 Antallet bekymringsmeldinger om dyrevelferd er fortsatt høyt

Mattilsynet mottok 12 447 bekymringsmeldinger om dyrevelferd i 2019. Dette er på samme nivå som i 2018. Det var flest meldinger om kjeledyr, men vi fikk også mange meldinger om hester og produksjonsdyr. Bekymringsmeldinger er særlig viktig for å kunne oppdage kjeledyr med dårlig dyrevelferd. For produksjonsdyr bruker Mattilsynet også andre metoder for å identifisere utsatte dyrehold.

For å kunne prioritere meldingene riktig, trenger vi nok informasjon.

4.1 Slik fulgte Mattilsynet opp de 12 447 bekymringsmeldingene i 2019

	Antall	Andel i prosent
UNDER BEHANDLING/NY	719	5,78 %
BEHANDLET		
Sendt videre til inspeksjon	3180	25,50 %
Sendt videre til saksbehandling	423	3,40 %
AVVISTE SAKER		
Finner ikke eier/virksomhet/ mangelfulle opplysninger i meldingen	997	8,01 %
Gjelder ikke MTs forvaltningsområde	570	4,58 %
Dublett	2275	18,20 %
Ingen inspeksjon – ingen videre oppfølging nå	4282	34,40 %

4.2 Hva viser tallene i rapporten?

Rapporten gjelder bare for tilsyn med dyrehold med landdyr

Tilsyn med dyretransporter, slakterier og forsøk med dyr er f.eks. ikke omtalt. Velferden for fisk er ikke med i denne rapporten.

4.3 Hvordan lese tallene i rapporten

Tallene i rapporten er basert på de data våre inspektører registrerer fra sine tilsyn

Inspektørene registrer funnene fra tilsyn i vårt elektroniske saksbehandlingssystem. Rapporten gir oversikt over det som er registrert i systemet når vi tar ut data. Tilsyn, funn og tiltak som ikke er registrert når vi henter ut data, kommer ikke med i rapporten.

Vår ambisjon er at registreringene skal være så korrekte som mulig, selv om de ikke gir et 100% korrekt bilde av alle forhold til enhver tid. Våre rapporter vil uansett kunne vise utviklingen over tid.

Mattilsynet er på tilsynsbesøk i dyrehold med størst risiko for dårlig dyrevelferd

De dyreholdene vi mener har størst risiko for brudd på regelverket, får tilsyn oftere enn dyrehold med liten risiko. Rapporten gir et bilde av situasjonen i de dyreholdene Mattilsynet har valgt å føre tilsyn i, men er ikke representative for gjennomsnittet av alle dyrehold i Norge.

Vi vil unngå feiltolkning av tallene i rapporten

For en del av tallene i rapporten har vi tatt med en forklaring for å unngå feiltolkning av tallene.

Om sammenligning med andre typer rapporter fra Mattilsynet

Mattilsynet rapporterer også for eksempel til ESA/EU. For disse rapportene er det andre utvalgsriterier, noe som gjør at tallene i våre tertial- og årsrapporter ikke er direkte sammenlignbare med dem vi rapporterer til ESA/EU. Hvis man ønsker å se på tall over tid for å fange opp tendenser og endringer, må tallene man sammenligner, stamme fra samme type rapportering.

4.4 Antall dyrehold

Om innholdet i tabellene

Kolonnen «Andre dyrehold» omfatter blant annet:

Esel, lama, alpakka, viltoppdrett, dyrepensjonat, forsøksdyrstasjoner, fremvisning av dyr, dyrebutikker.

Dyrehold med produksjonsdyr er registrert i Mattilsynets system

En dyreholder har plikt til å melde hold av produksjonsdyr til Mattilsynet for at de skal bli registrert i vårt system. Derfor er antallet dyrehold med produksjonsdyr i de ulike tabellene ganske presise tall.

Kjæledyr, hobbyfjørfe og små hestehold er det ikke meldeplikt for

For disse dyrene inneholder rapporten kun tall for dyrehold som er registrert i vårt system fordi vi har ført tilsyn i dyreholdet, eller hatt annen kontakt.

- Kolonnen «Alle dyrehold» viser hvor mange dyrehold som er registrert i vårt system.
- Kolonnene med navn på dyreart viser antallet dyrehold for hver art.
- Når antallet tilsynsbesøk er større enn antallet dyrehold, betyr det at noen dyrehold har fått mer enn ett tilsynsbesøk.

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
76274	28894	128	129	7859	16005	582	19059	2723	15089	4615	645	8486

Kolonnen «Alle dyrehold» omfatter dyrehold med én eller flere arter. Hver dyreart eller gruppe av arter blir registrert i vårt system som ett dyrehold. Summen av hver kolonne vil derfor være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

4.5 Antall tilsyn

Antall dyrehold det er ført tilsyn i

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
7553	3109	7	13	888	708	21	1606	217	1583	574	30	338

Alle våre tilsyn med dyr har et element av dyrevelferd i seg, fordi vi alltid vil oppdage alvorlige dyrevelferdsproblemer selv om vi i utgangspunktet besøker dyreholdet av andre grunner.

Under følger oversikt over dyreholdene der dyrevelferd var formålet med tilsynet, enten alene eller sammen med andre formål.

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
6663	2667	7	13	839	623	21	1491	189	1529	552	23	175
88,2 %	85,8 %	100 %	100 %	94,5 %	88 %	100 %	92,8 %	87,1 %	96,6 %	96,2 %	76,7 %	51,8 %

4.6 Antall tilsynsbesøk i dyrehold totalt

Antall tilsynsbesøk i dyrehold totalt

Tallene for tilsynsbesøk vil ofte være større enn tallene for antall dyrehold det er ført tilsyn i, som skyldes at Mattilsynet har vært mer enn én gang på inspeksjon i ett eller flere dyrehold.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
3408	8	15	946	831	22	1832	237	1921	678	31	399

Tabellen under inneholder tilsynsbesøk der dyrevelferd var formålet. Tabellen viser hvor stor prosentandel dette var av alle tilsynsbesøkene i de ulike typene dyrehold.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
2761	8	15	885	721	22	1679	206	1818	651	23	194
81,0 %	100 %	100 %	93,6 %	86,8 %	100 %	91,6 %	86,9 %	94,6 %	96,0 %	74,2 %	48,6 %

4.7 Varslet og uvarslet tilsyn

Hva er et varslet tilsyn?

Ved et varslet tilsynsbesøk har dyreholderen fått beskjed om at Mattilsynet kommer på tilsyn. Formålet er å sikre at det er noen til stede i dyreholdet når inspektøren kommer. Varslingen kan skje fra flere dager til noen timer før tilsynet gjennomføres.

Hva er uvarslet tilsyn?

Ved uvarslet tilsynsbesøk kommer inspektøren uanmeldt, fordi Mattilsynet vil inspisere uten at dyreholderen har kunnet forberede seg. Et tilsyn er uvarslet når dyreholderen er varslet mindre enn en halv time før vi kommer til dyreholdet.

Tabellen under viser hvilken prosentandel de uvarslede tilsynene utgjorde av alle tilsynene.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
87,2 %	62,5 %	26,7 %	21,4 %	60,6 %	63,6 %	44,0 %	42,2 %	52,6 %	32,9 %	87,0 %	18,0 %

Mattilsynet har som mål å gjennomføre så mange som mulig av tilsynene med dyrevelferd uten varsling.

4.8 Resultater av tilsyn

På våre tilsyn ser vi etter om dyreholderne overholder kravene i regelverket. Inspektørene har en liste med kravpunkter som kontrolleres, og registrerer om hvert enkelt av dem er oppfylt eller ikke. Funnene oppgis med betegnelsene «ok», «ikke tilfredsstillende» og «alvorlig vanskjøtsel av dyr». Dette er grunnlaget for registreringene i denne rapporten. Dyreholderen får en tilsynsrapport, der inspektøren beskriver nærmere hva som er undersøkt og hvilke regelverksbrudd som er avdekket.

4.8.1 Antall saker der det ikke er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket

Antall saker der alle kravpunkter i tilsynet er angitt som «ok»

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
1737	4	9	704	399	10	972	125	838	460	20	127

4.8.2 Antall saker der det er funnet avvik fra regelverket

Antall saker der ett eller flere kravpunkt er angitt som "Ikke tilfredsstillende"

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
957	4	6	174	299	12	650	76	896	174	3	39

Merk at tallene for «ikke tilfredsstillende» ikke sier noe om hvilke bestemmelser det er registrert brudd på, eller hvor alvorlige bruddene var. Slike opplysninger kan vi per i dag ikke hente ut av vårt tilsynssystem.

4.8.3 Antall saker der det er registrert alvorlig vanskjøtsel av dyr

Forhold som kommer inn under denne kategorien, er tilfeller der flere dyr er døde eller må avlives på grunn av manglende fôring, vanntilgang og stell.

I 2019 registrerte vi alvorlig vanskjøtsel i totalt 34 dyrehold. Sakene fordeler seg på ulike dyrearter som vist i tabellen under.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
13	0	0	1	2	0	8	1	9	6	0	0

4.9 Virkemiddelbruk

Mattilsynet har ulike typer virkemidler som vi benytter i vår oppfølging overfor dyreholdere som bryter regelverket. Vi deler virkemidlene inn i ulike grupper: veiledning og påpeking av plikt, vedtak og politianmeldelse.

4.9.1 Antall saker der Mattilsynet har påpekt dyreholderens plikter

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
107	1	3	21	53	1	131	10	137	26	5	9

4.9.2 Antall saker der dyreholderen må gjennomføre tiltak for å rette opp i forholdet

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
470	2	1	98	194	11	449	49	633	127	6	40

4.9.3 Hastevedtak

Mattilsynet fatter såkalte hastevedtak, som er vedtak uten forhåndsvarsel, når vi mener forholdet er så alvorlig at det er nødvendig å gjøre tiltak straks. Tabellen under viser hvor mange av sakene fra tabellen over som utløste hastevedtak.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
100	1	0	19	35	2	104	8	117	49	0	28
21,3 %	50,0 %	0,0 %	19,4 %	18,0 %	18,2 %	23,2 %	16,3 %	18,5 %	38,6 %	0,0 %	70,0 %

4.9.4 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avliving

Dyreholderen pålegges å avlive dyr innen en gitt frist.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
5	0	0	4	0	0	8	2	2	1	0	0

4.9.5 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak og selv utført avlivingen

Dette kan for eksempel være saker der dyreholderen nekter å gjennomføre pålegg fra Mattilsynet om at dyr skal avlives. I slike tilfeller må Mattilsynet selv sørge for at dyrene avlives.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
22	0	0	0	2	0	5	1	3	0	0	2

4.9.6 Antall dyrehold der det er fattet vedtak om at dyreholderen må avvikle dyrehold

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
44	21	0	0	0	4	0	8	2	13	4	0	2

Ett dyrehold kan bestå av flere arter, summen av hver kolonne kan være større enn tallet for «Alle dyrehold».

4.9.7 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om midlertidig forvaring av dyr

I disse sakene sørger Mattilsynet for at dyrene blir tatt vare på fram til det er bestemt hva som skal skje med dyrene videre.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
154	0	0	1	2	0	1	1	2	0	0	0

4.9.8 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om omplassering av dyr

Disse sakene er oppfølging av vedtak om midlertidig forvaring. Tidligere måtte Mattilsynet avlive dyr som ikke kunne leveres tilbake, hvis eieren ikke ga samtykke til å omplassere eller selge dem. Fra 1. mai 2018 kan Mattilsynet selv bestemme om dyrene skal avlives, omplasseres eller selges.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
33	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

4.9.9 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tilbakeføring av dyr

Vedtak om tilbakeføring blir fattet hvis Mattilsynet vurderer at det er forsvarlig at dyreholderen får tilbake dyr som er tatt i midlertidig forvaring.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
29	0	0	0		1	0	0	0	0	0	0

4.9.10 Antall saker der dyr i midlertidig forvaring ble vedtatt avlivet

Tidligere måtte Mattilsynet avlive dyr som ikke kunne leveres tilbake, dersom eieren ikke ga samtykke til å omplassere eller selge dem. Fra 1. mai 2018 kan Mattilsynet selv bestemme om dyrene skal avlives, omplasseres eller selges.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2

4.9.11 Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr kan brukes hvis dyreholderen har brutt regelverket uaktsomt eller med vilje. Fordi ett dyrehold kan bestå av flere arter, kan summen av kolonnene være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
51	6	0	0	1	2	0	13	0	25	4	0	0

4.9.12 Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tvangsmulkt

Mattilsynet kan bestemme at dyreholderen må betale en mulkt dersom et regelbrudd ikke blir rettet innen en frist Mattilsynet gir. Dersom dyreholderen retter feilen, slipper han å betale mulkten. Tabellen under viser antall saker med vedtak om løpende tvangsmulkt:

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
18	1	0	6	8	2	16	6	33	4	0	3

Tabellen under viser antall saker med vedtak om engangs tvangsmulkt:

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.9.13 Antall dyrehold der Mattilsynet har anmeldt dyreholderen til politiet

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
45	24	1	0	1	1	0	5	1	5	7	1	2

Ett dyrehold kan bestå av flere arter, og derfor kan summen av kolonnene være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

4.9.14 Antall dyrehold med vedtak om forbud mot aktiviteter etter dyrevelferdsloven § 33

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
47	25	1	0	1	1	0	9	0	5	3	0	12

Ett dyrehold kan bestå av flere arter, og derfor kan summen av kolonnene være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

5 Slik er tilsynet med dyrevelferd organisert i Mattilsynet

Mattilsynet fører tilsyn med dyrevelferden over hele landet

Mattilsynet består av et hovedkontor og fem regioner, og vi har avdelingskontorer over hele landet.

Inspektører utfører tilsyn

Det er inspektørene ute i avdelingene som utfører tilsynet med dyrevelferden. De fleste inspektørene på dyrevelferd er veterinærer. Hver avdeling har også minst én dyrevernnemnd. Nemnda består av mennesker med kunnskap om og interesse for dyrehold. De skal bidra med lekmansskjønn, som et tillegg til Mattilsynets dyrefaglige og juridiske kompetanse. Det betyr at nemnda skal gi råd til Mattilsynet om hva «folk flest» vil regne som godt nok dyrehold. Dette er særlig viktig der det ikke finnes detaljert regelverk, først og fremst i saker om kjæledyr, og for vurdering av hvor grensen går for hva som er godt nok tilsyn og stell til å oppfylle dyrevelferdslovens krav. Dyrevernnemnda har ikke selvstendig myndighet.

Hovedkontoret lager utkast til regelverk og behandler klager

På hovedkontoret har Seksjon for dyrevelferd ansvaret for det overordnede arbeidet med dyrevelferden. Seksjonen utarbeider forslag til forskrifter om dyrevelferd, men det er departementet som fastsetter forskriftene. Hovedkontoret lager også veiledere til regelverket og styrer regionene i deres arbeid. Klager fra dyreholdere på vedtak som er fattet i regionene, blir behandlet av hovedkontoret.

Mest tilsyn i dyrehold med størst risiko for dårlig dyrevelferd

For å utnytte ressursene best mulig er tilsynet mest mulig risikobasert. Det betyr at vi fører mest tilsyn der vi tror det er størst risiko for at dyr ikke har det bra og regelverket blir brutt. Overfor de fleste dyreholdere kan god og lett tilgjengelig informasjon og veiledning om regelverket gi god effekt uten at vi behøver å reise ut på tilsyn.

Systemer for å oppdage og følge opp brudd på regelverket

Mattilsynet har som mål å oppdage, avverge og håndtere saker med vanskjøtsel av dyr på en systematisk og effektiv måte. Vi utvikler både mer overordnede kriterier for å kunne identifisere dyrehold i risikogruppen, og verktøy som skal hjelpe oss å følge opp dyrehold med kronisk dårlig dyrevelferd på en systematisk måte. Bekymringsmeldinger fra publikum og databaserte registreringer fra slakteriene gir oss viktig informasjon om dårlige forhold der dyrene kommer fra. Vi har dialog med praktiserende veterinærer, KSL i landbruket og andre som har kontakt med dyreholdene. Inspektørenes lokalkunnskap er også viktig. Målet er at ingen dyr skal bli utsatt for alvorlig eller langvarig vanskjøtsel eller uakseptable leveforhold.

Egne tilsynskampanjer

Vi har jevnlig landsdekkende eller regionale tilsynskampanjer, der vi fører tilsyn med et stort antall dyrehold etter et gitt tema. Eksempler er brannsikring i svinehold og velferd for kalv. I 2018-2019 ble det gjennomført et tilsynsprosjekt om velferden for hunder som bor ute.

	Alle dyrehold *	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
Antall dyrehold.	76274	28894	128	129	7859	16005	582	19059	2723	15089	4615	645	8486
Antall tilsynsbesøk i dyrehold, uavhengig av om dyrevelferd er vurdert eller ikke.		3408	8	15	946	831	22	1832	237	1921	678	31	399
Antall tilsynsbesøk i dyrehold der det er ført dyrevelferdstilsyn.		2761	8	15	885	721	22	1679	206	1818	651	23	194
<i>Andel tilsynsbesøk i dyrehold der det er ført dyrevelferdstilsyn i % av alle tilsynsbesøk.</i>		81,0 %	100,0 %	100,0 %	93,6 %	86,8 %	100,0 %	91,6 %	86,9 %	94,6 %	96,0 %	74,2 %	48,6 %
<i>Andel ikke-varselede tilsynsbesøk i dyrehold i % av alle tilsynsbesøk der det er ført dyrevelferdstilsyn</i>		87,2 %	62,5 %	26,7 %	21,4 %	60,6 %	63,6 %	44,0 %	42,2 %	52,6 %	32,9 %	87,0 %	18,0 %
Antall dyrehold der det er ført tilsyn, uavhengig av om dyrevelferd er vurdert eller ikke.	7553	3109	7	13	888	708	21	1606	217	1583	574	30	338
Antall dyrehold der det er ført dyrevelferdstilsyn.	6663	2667	7	13	839	623	21	1491	189	1529	552	23	175
<i>Andel dyrehold der det er ført dyrevelferdstilsyn i % av alle dyrehold der det er ført tilsyn.</i>	88,2 %	85,8 %	100,0 %	100,0 %	94,5 %	88,0 %	100,0 %	92,8 %	87,1 %	96,6 %	96,2 %	76,7 %	51,8 %
Antall saker der det ikke er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket.	4335	1737	4	9	704	399	10	972	125	838	460	20	127

Antall saker der det er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket. **	2328	957	4	6	174	299	12	650	76	896	174	3	39
Antall saker med registrerte tilfeller av alvorlig vanskjøtsel av dyr. ***	34	13	0	0	1	2	0	8	1	9	6	0	0
Antall saker der Mattilsynet har påpekt dyreeiers plikter.		107	1	3	21	53	1	131	10	137	26	5	9
<i>Andel saker der dyreeier har påpekt dyreeiers plikter, i % av antall saker der det er funnet avvik fra regelverket</i>		11,2 %	25,0 %	50,0 %	12,1 %	17,7 %	8,3 %	20,2 %	13,2 %	15,3 %	14,9 %	166,7 %	23,1 %
Antall saker der det er fattet vedtak om at dyreeier må gjennomføre tiltak for å rette opp forholdet.		470	2	1	98	194	11	449	49	633	127	6	40
<i>Andel saker der det er fattet vedtak om at dyreeier må gjennomføre tiltak, i % av antall saker der det er funnet avvik</i>		49,1 %	50,0 %	16,7 %	56,3 %	64,9 %	91,7 %	69,1 %	64,5 %	70,6 %	73,0 %	200,0 %	102,6 %
Antall saker med gjennomføring av tiltak som er hastevedtak uten forhåndsvarsling.		100	1	0	19	35	2	104	8	117	49	0	28
<i>Andel dyrevelferdssaker det er fattet hastevedtak (vedtak uten forhåndsvarsling), i % av alle dyrevelferdssaker der det er fattet vedtak om gjennomføring av tiltak.</i>		21,3 %	50,0 %	0,0 %	19,4 %	18,0 %	18,2 %	23,2 %	16,3 %	18,5 %	38,6 %	0,0 %	70,0 %

Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avliving av dyr i forvaring.		6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om (løpende) tvangsmulkt.		18	1	0	6	8	2	16	6	33	4	0	3
Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om (engangs) tvangsmulkt.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antall dyrehold der Mattilsynet har anmeldt dyreeier til Politiet.	45	24	1	0	1	1	0	5	1	5	7	1	2
Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om forbud mot aktivitet etter dyrevelferdsloven § 33.	47	25	1	0	1	1	0	9	0	5	3	0	12
Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr.	51	6	0	0	1	2	0	13	0	25	4	0	0